

Vokiečių ofensivas visai nepavyko

Vokiečiai visur tapo sumušti

Amerikiečiai visur pasižymėjo

Vokiečiai stumiami atgal; vietomis nuvyti už Marne

Vokiečių nuostoliai dideli

Smarkus mušiai tebesiaučia, bet vokiečiai visur atmušami. Daug belaisvių suimta

VOKIEČIAI ANT MARNE SULAIKYTI

Francuzai suėmė daug vokiečių belaisvių.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

PARYZIUS, liep. 16. — Smarkus mušius tiesiai, ypač į pietus nuo Marne ir Chatillon apygardoj.

Apart vieno sektoriaus į pietus nuo Marne, permainos situacijos nėra. Karės ofiso pranešimas sako, kad amerikiečių ir francuzų kareiviai puikiai kontratakuoja ir suima daug belaisvių.

Į pietus nuo Marne vokiečiai neįstengė pastumti savo linijų už St. Agnan, La Chapelle, Monthodon, Lisieres ir į pietus nuo Bouquigny mišio. Francuzai šio apygardoj suėmė 1,000 belaisvių.

(St. Agnan ir La Chapelle yra už apie 2 mylių į pietus nuo Marne.)

Fronte į rytus nuo Rheims, nežiūrint smarkaus mušio per pastarą dieną ir naktį, priešas negalėjo prasižvelti per francuzų apsigynimo zoną.

Vokiečių nuostoliai belaisviais laike pirmos dienos mušio buvo labai dideli.

VOKIEČIAMS OFENSIVAS VISAI NEPAVIKO.

Patys vokiečiai pripažįsta kad jie tapo sumušti.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

SU AMERIKOS SPEKOMIS ANT MARNE, liep. 16. 11:10 v. rytė. — Pranešimai nuo vieno galo mušio linijos iki kito sako, kad apart kelių menkų vietų, vokiečių ofensiva iki šiol buvo pilnai nepasisekusi.

Šiandie suimtieji belaisviai sako, jog jie yra įsitikinę, kad jų komandotojai tapo sumušti.

Amerikos kareiviai šandie nušovė pačią balandį, prigulintį priešui į rytus nuo Chateau Thierry. Jis nešė pranešimą nuo vokiečių divizijos kvatieros, kad padėjimas yra rustus; kad vokiečiai nemato progos padaryti progos tos divizijos apygardoj.

VOKIEČIŲ NUOSTOLIAI MILŽINIŠKI.

Priversti gabenoti rezervus, kurių nėmanė vartoti. — "Blogiau negu pekloj".

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

SU FRANCUZŲ ARMIIJA FRANCELJOJ, liep. 1. — Talkininkų priešinimasis vokiečiams dabartiniame ofensivėje buvo taip smarkus ir todėl vokiečių nuostoliai taip dideli, kad prieš divizijos, kurių vokiečių štabas nematė naudoti iki rytojų, tapo mestas mušio linijon vakar vidurdienį.

Gynimasis francuzų ir amerikiečių kareivių buvo puikus ir daugybė kontratakų atžymėjo mušį.

Sugautas vokiečių pačinis balandis nešė pranešimą sakantį: "Mušis už perėjimą per Marne yra baissnis už pekla."

Tai čia amerikiečiai ir francuzai nuolatos narsiai kontratakavo, nuvydami mažiausiai dalį vokiečių už upės, kuomet kiti prigėrė bandydami pabėgti.

VOKIEČIAI SAKOSI SUĖMĘ 13,000 BELAISVIŲ

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

BERLINAS, liep. 16. — Šiandie išleistas štabo oficialis prane-

šimas tvirtina, kad vokiečiai suėmė 13,000 belaisvių. Priduriamas dar, kad gen. von Boehm armija perėjo Marne upę tarp Jaulgonne ir į rytus nuo Dormans.

FRANCUZAI ATSIĖMĘ DU MIESTU ANT MARNE

Smarkus mušis siaučia, bet francuzai paėjo priekyn.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

PARYZIUS, liep. 16. — Karės ofisas paskelbė apie atsiėmimą šandie St. Agnan ir La Chapelle-Monthodon ir paėjimą priekyn francuzų-amerikiečių, valdančių Marne klonį įvairiose vietose.

Atkaklus mušis siaučia keliuose sektoriuose naujame mušio fronte, ypač į pietus nuo Marne, kur žemė buvo atiduota tik pėda už pėdos, kada talkininkų linija buvo priversta pasislinkti kiek atgal.

AMERIKIEČIAI ATSIĖMĘ FOS SOY IR CREZANCY

Ant Marne upės.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

LONDONAS, liep. 16. — Amerikiečių kareiviai atsiėmė Fossoy ir Crezancy, miestus ant pietinio kranto, paimitus vokiečių kada jie perėjo Marne upę. Gautoji žinia parodo, kad ofensivas pasilieka sulaikytu ir atakos iki šimt beveik visur liko atmuštos su dideliais nuostoliais.

VOKIEČIAI TRAUKIASI ATGAL.

Francuzai atsiėmė kalvą 223 ir daugelį vietų nustumė vokiečius atgal, kitur juos atmušė.

SU AMERIKOS ARMIIJA ANT MARNE, liep. 16. —

Kariuomenės kartu francuzų ir amerikiečių spēkos atsiėmė miestelį St. Agnan, kalvą 223 į šiaurvakarius ir La Chapelle-Monthodon.

(Ankstyesni pranešimai rodo, kad giliausias vokiečių paėjimas šiame fronte anksti šį rytį pasiekė šių miestelių.)

Veikiant su francuzais, amerikiečiai padarė smarkią kontrataką šį rytį tarp jų dviejų miestelių, stumdami priešą nuolatos atgal.

Amerikiečių dešinėj francuzai padarė greitą progresą ir vieno sektorio vokiečiai buvo atakuojami su pasekme, kad jie pasitraukė gana toli atgal.

Palyginamai didelės spēkos amerikiečių dalyvavo mušiose, ypač Deserve, apygardoj, kur jie buvo atgabendį parėmimui francuzų. Neuzilgo amerikiečiai dalyvavo smarkiaje mušyje.

Vokiečių "tankai", kurie atakavo į šiaurę nuo Souain laike didelio mušio, kuris prasidėjo vakar, labai nukentėjo nuo talkininkų artilerijos ir dahgelis jų liko sunaikinta.

Champagne sekcijoj, į rytus

nuo Rheims, prieš ataka tapo sutriuskiama pirmaie laipsnyje.

Skraidantis virš vokiečių linijų aviatoriai sako, kad vokiečių nuostoliai šiame sektore yra milžiniški.

Amerikos kareiviai Marne išsilenkime, Fossoy apygardoj, naktį pagerino savo pozicijas. Vienoj vietoj jie nuvijo priešą atgal už upės.

Skaičius amerikiečių suimtų belaisvių padidėjo.

AMERIKIEČIAI NEATIDAVĖ NĖ VIENOS PĖDOS ŽEMĖS

Tvirtai laikosi ties Reims ir suėmė daug belaisvių.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

SU AMERIKOS ARMIIJA CHAMPAGNE, liep. 16. — Amerikos pulkai, laikantis liniją į rytus nuo Rheims neatidavė nė vieno colio žemės vokiečių besiveržimui.

Sudarydami talkininkų dešinią sparną jie stovėjo kaip akmeninė siena prieš didelį priešą stumimą, pridarydami vokiečiams didelių nuostolių ir suimdami daugybę belaisvių.

Po bombardavimo gazu ir smarkiai eksploduojančiais šoviniais, kuris kaip sako šale esantys francuzų pulkai, buvo smarkesnis, negu kada nors bandytas prieš Verduno, masės žilai pasirėdžiusios vokiečių infanterijos puolė priekyn atakon vakar rytė.

Amerikos laukų kanuolės, šaudydamos žemai virš galvų musų kareivių priekinėse pozicijose, pramušė dideles skylės arti suglaustose prieš eilėse. Kulkesvaldžiai ir šautuvai sulaukė savo ugnį iki jie tiesiog galėjo išpildyti garų revoliucinį paliepimą. "Neaukit iki jų nepamatsyt baltimus jų akių".

Tada pagal signalą jie paleido tokia popliumpa plieno, kad priekinės vilnys vokiečių infanterijos tapo visai suardytos.

Vokiečiai pradėjo svyruoti, bandė pertvarkyti savo eiles ir galiausiai pabėgo palikdami lauką nuklotą žilais lavonais.

Vėl ir vėl vokiečiai sugrįždavo atakon atkakliai bandydami nušluoti amerikiečių priekines linijas. Bet vėl ir vėl jų vilnys pranykdavo ir atsilaukdavo nuo amerikiečių tvirtumų, kaip vilnys jurų, atsimušusios į uolienų krantą.

Amerikiečiai net pavartojo tranšėjų mortaras. Kartais tolis buvo taip mažas, kad sunkūs šoviniai tankiai pramušdavo daugybę žmonių pirm eksplodavimo. Viena musų mortarų baterija, veikusi 6 valandas gazine se maskose, išslavė penkis vokiečių batalionus (galbut 2,500 kareivių).

SIANDIE MUŠIO KRIZIS

Šiandie mušis parodys tikrąjį pasekmę.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

WASHINGTON, liepos 16. — Sekamos 12 valandų — ar tarp

vidurnakčio šianakt ir vidurdienio ryto — bus liudytojais krizio vėliausių vokiečių pastangų prasilausti per vakarinį frontą.

Tokia nuomonė yra karės sekretoriaus Baker, kurią jis išreiškė šiandie po piet kabineto posėdyj.

Paskiau jis užreikė laikraščių korespondentams, kad karinių patarėjų nuomone, išsivystimai laike to likimingojo periodo galbut nuspręs ar prieš tikslas tapo sumuštas.

VOKIEČIAI PAĖJO 5 MYLIAS Į RYTUS NUO RHEIMS

Amerikiečiai pagerina stovį. Vokiečiai šelsta delei savo nepasisekimų.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

LONDONAS, liep. 16. — Sulig autentiškų žinių, gilumos vokiečių paėjimo į rytus nuo Rheims yra 5 mylios. Amerikiečių kontratakos toje apygardoj padarė stovį pilnai užganėdinančią.

Vokiečiai matomai įpykinti savo nepasisekimu pasiekti Chalon-sur-Marne, vyriausį strategiską tikslą jų besiveržimo į rytus nuo Rheims, dabar bombarduoja miestą toli suaukštomis kanuolėmis.

VOKIEČIAI BOMBARDAVO AMERIKOS LIGONBUTĮ.

2 užmušti, 9 sužeisti.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

PARYZIUS, liep. 16. — Vokiečių aviatoriai 11 val. perėitą naktį mėtė bombas ant Amerikos Raudonojo Kryžiaus ligonbutio ties Jovy. Du kareiviai tapo užmušti ir iš ligonbutio pritarautoj 9 žmonės liko sužeisti.

Vokiečiai aviatoriai tyčiomis bombardavo ligonbutį. Ligonbutis tuo laiku buvo pilnas sužeistųjų ir daktarai darė operacijas prie keturių stalų. Operacijos tęsėsi nežiurint eksplozijų.

Mažiausia tris bombos numesta ant ligonbutio. Viena jų sunaikino tris šėtras. Tuojuoju per telefoną pašaukta daugiau daktarų ir darbas tęsėsi ir toliau.

VOKIEČIŲ KAREIVIŲ DVASIA PUOLA.

Jų puldo nevykęs vokiečių ofensivas.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

SU AMERIKOS SPEKOMIS ANT MARNE, liep. 16. — Šį rytį gauta žinia iš mušio lauko į rytus nuo Rheims parodo, kad talkininkų ofensivas netik sulauko prieš ofensivą, bet išrodo, kad nupuldė jo dvasią.

GEN. CADORNA NETEKO RANGOS IR ALGOS.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

RYMAS, liepos 13. — Karinis biuletinis padavadija pasitraukimą su netekimu rangos ir algos generolų Cadorna, Parro ir

Capello. Vyriausis italų armijų komandotojas gen. Diaz tapo apteiktas svarbiu ordeno kordonu. Gen. Cadorna buvo vyriausias italų armijų komandotojas pereiniais metais, kada austro-vengrai po Capirello nelaimės atstūmė italus iki Piave upės.

AUSTRIJA SUTINKA APIE VISKĄ SVARSTYTI.

Tik netai kas liečia ją

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

AMSTERDAM, liepos 16. — Užrubežinių reikalų ministeris baronas Burian svarstydamas no toje Austrijos karės tikslus sako:

"Mes esame pasirengę svarstyti apie viską, tik ne apie mūsų pačių teritoriją."

FINLANDIJA PASILIKSIANTI NEUTRALE.

Atsitikime susirėmimo Murmansko pakrastyj.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

LONDONAS, liep. 16. — Oficialis Berlio laikraštis Norddeutsche Allgemeine Zeitung užreiskia, kad Vokietija turi gauti spėkų Finlandijoj kad apsidirbus su talkininkų kareiviais ir raudonąja gvardija Murmansko pakrastyj.

Sakoma, kad Finlandija mananti pasilikti neutrale, jei smarkus konfliktas ištiks Murmansko pakrastyj, kur talkininkų spēkos apėmė kontrolę.

TOKIO, liep. 13. — Šiandie įvyko specialis Japonijos kabineto posėdis, kuriame dalyvavo armijos oficeriai ir jam laikraščiai priduoja didelę svarbą.

Manoma, kad koks-nors pranešimas gautas nuo Amerikos valdžios apie intervenciją Rusijoj.

FINLANDIJOS SEIMAS UZ MONARCHIJĄ

Bet visai maža didžiuma remia monarchiją.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

LONDONAS, liep. 16. — Exchange Telegraph gauta per Copenhageną Helsingforso žinia sako, kad bilius įvedantis monarchiją Finlandijoj praėjo Finlandijos parlamente antrame skaityme 4 balsais.

Žinia priduria, kad republikonai pradėjo energiską agitaciją prieš bilį ir galbut Finlandijos valdžia turės rezignuoti, kadangi pritarianti biliiu didžiuma nėra gautina.

REIKALAUJA PAKELIMO ALGOS.

BROCKTON, Mass. liepos 13. — Šiandie čia susirėkavo daugiau kaip 1,600 čėvėrykų kirpėjų, dirbantys 40 dirbtuvėse. Jie reikalauja 37.50 į savaitę vietos \$25. Kompanijos siulė darbą nuo štukų, bet darbininkai atmetė.

Dienos Nuostoliai S. V. Armijos, Francijoj

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

WASHINGTON, liepos 16. — Šios dienos Suv. Valstijų armijos nuostolių sąrašas paduoda 102 vardus.

Nuostoliai tokie:
Užmušta karės lauke 14
Mirė nuo žaizdų 8
Mirė nuo ligų 3
Mirė nuo šiaip atsitikimų .. 1
Sunkiai sužeistų 53
Prapuolė 22
Belaisvėj 1
Šiame sąraše paduodamos sekamos lietuviškai skambančios pavardės:

JACOB MANOS, Centerville, N. Y., seržantas, užmuštas karės lauke.

JOHN DEELIS, Frankfort, N. Y., sunkiai sužeistas.

WLADISLAW SKROMOSKI, Wheeling, W. Va., prapuolė.

Jureivių sąrašas:
JOSEPH W. KORSKY, Grand Rapids, Mich., užmuštas karės lauke.

CARL E. MARCUS, Tyrone, Mo., užmuštas karės lauke.

CHARLES KRYSZEWSKI, Jersey City, N. Y., mirė nuo žaizdų.

500 žm. žuvo ant kruizerio

EKSPLODAVO JAPONIJOS KARISKAS LAIVAS.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

TOKIO, liep. 1. — Japonų kariskasis laivas Kawachi, 21,420 tonų įtalpos eksploдавo Tokoyama užlaivo, 150 mylių į šiaurę nuo Nagasaki. Tat atsitiko liepos 12 d. 500 narių igulos žuvo.

Kawachi buvo pabudavotas Kure, 1912 m. ir buvo aptarnaujamas 960 oficerių ir igulos. Jis buvo 500 pedų ilgio.

ČECHO-SLOVAKAI ORGANIZUOJA "JUODĄJĄ GVARDIJĄ"

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., July 17, 1918 as required by the act of Oct. 6, 1917.

AMSTERDAM, liepos 15. — Maskvos činia į Berliner Tageblatt sako, kad per paėmimą Kazaniaus čecho-slovakai patapo viešpačiais valdžios žemesnėj Volgos dalyj.

Žinia priduria, kad čecho-slovakai taipgi naudojami savo tikslams karės ministerio Trockio mobilizacija Uralo kalnuose, ant Volgos upės ir Siberijoj, sudarydami iš rekrutų ką jie vadina "juodąją gvardiją", kurią jie var toja sustiprinimui savo pačių spēkų.

ORAS

Giedra šiandie ir ryto; nedidelė permaina temperaturoj.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1840 SO. HALSTED ST.,
CHICAGO, ILLINOIS.

Telephone Canal 1506

Naujienos eina kasdien, išskyrus
nedėdienius. Leidžia Naujienu Ben-
drovė, 1840 S. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Canal 1506.

Užsakovojų Kaina:

Chicagoje — pačiu:

Metams	\$6.00
Pusmetui	\$3.50
Trims mėnesiams	1.85
Dviem mėnesiams	1.45
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoje — per neįstojus:

Viena kopija	.02
Savaitėi	.12
Mėnesiui	.50

Suvenyrose Valstijose, ne Chicagoj, pačiu:

Metams	\$5.00
Pusmetui	\$3.00
Trims mėnesiams	1.65
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.65

Kanadoj, metams 7.00 |

Visur kitur užsieniuose 8.00 |

Pilnigus reikia siųsti Pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Rašytojų ir korespondentų prašome
siųsti rašinius išpausdinimui laikra-
stį rankraščius adresuoti tiesiai
Naujienu Redakcijai, o ne Redakto-
rius vardu. Reikia butinai rašyti
aiškiai ir ant vienos popieriaus pu-
sės, be to paliekančias platesnius tar-
pus tarp eilučių. Redakcija pasiū-
lo visas teises rankraščius taisyti ir
trumpinti. Netinkami spaudai raš-
tai nuklinami, arba gražinami atgal,
jei bėgiu dviejų savaitių autorius
pareikalauja jų ir atsiunčia kras-
senkelių pakankamai persiuntimo
lėšoms apmokėti.

Asmeniška Redaktorių matyt gali-
ma tik nuo 5 iki 5:30 val. vak.

„Visų kraštų proletarai, vie-
nykitės“.

—K. Marks.

Redakcijos Straipsniai

Tarptautinė darbi- ninkų politika.

True translation filed with the post-
master at Chicago, Ill., July 17, 1918
as required by the act of Oct. 6, 1917.

Siandien labai daug rašo-
ma ir kalbama apie tautų
lygą, apie tarptautinį teis-
mą, apie valstybių nusigink-
lavimą ir panašius dalykus,
plenuojamus tam, kad atei-
tyje išvengus karių. Bet ar
šitie dalykai yra įvykdomi?

Skaitytojai žino, kad tas
idejas šiandien plačiai skel-
bia ne vien socialistai, o ir
buržuaziniai rašytojai ir val-
stybių veikėjai. Aišku tei-
ciaus, kad šie žmonės visai
nemano apie dabartinės vi-
suomenės sistemos panaiki-
nimą. Bet ar gali but įvy-
kinta tautų lyga, tarptauti-
nis teismas, arba valstybių
nusiginklavimas kapitaliz-
mo gadynėje, kurioje siaučia
atklausiausia kova tarpe at-
skirų biznierių, tarpe kom-
panijų ir trustų ir tarpe tau-
tų? O gal visi tie sumany-
mai yra tikrai utopijos, sva-
jonės, apie kurias rimtai
protaujantiems žmogui ne-
verta nė kalbėti?

Taip ištisų mano daug-
lis radikalų politikos veikė-
jų. Spaudoje neretai tenka
susitikti su tokia nuomone,
kad „tauty lyga“ ir pana-
šios idejos tai esą tikrai „bu-
ržuazinių išimys“, geriau-
siam atsitikime neturintys
jokios vertės, arba net blė-
dingi, kadangi jie gali ap-
dumti akis darbininkų mi-
nions ir sulaikyti jas nuo
kovos už savo reikalus. Pa-
taisyt tautų santykius, pra-
šalint ginkluotus tautų susi-
rėmus esą galima busią,
tikrai panaikinus kapitaliz-
mo sistemą pasaulyje ir į-
steigus socializmą tvarką.

Paziūrėsim, ar teisinga
yra šitokia nuomonė.

Nesenai mes šioje vietoje
citavome K. Markso žodžius

iš pirmutinio Tarptautinės
Darbininkų Asociacijos ma-
nifesto, kur sakoma, kad
darbininkai turi skelbti, jo-
gei tautų santykiuose reikia
laikytis tų doros ir teisin-
gumo įstatymų, kuriais žmo-
nės privalo vadovauties savo
individualiuose santykiuose.
Šituos žodžius K. Marksas
parašė ne busimam socializ-
mo gadynėi, o dabartiniam,
kapitalizmo viešpatavimo
laikui.

Reikia, mokslinio sociali-
zmo įsteigėjas buvo įsitiki-
nes, kad tarptautiniai santy-
kiai gali but pakeisti ir pa-
taisyti darbininkų klesos
žvilgsniu jau dabar, pirma
negu darbininkų klesa paims
valdžią į savo rankas. Jisai
nesako, kad kapitalizmo
tvarkoje galės but atsiekti
pilno tarptautinių santykių
perkeitimo sulig proletaria-
to reikalais, bet jisai tiki,
kad jie visgi gali but dau-
giaus ar mažiaus pagerinti:
nes kitaip, kam-gi jisai bu-
ty statęs tokį dalyką, kaip
praktišką darbininkų Inter-
nacionalo uždavinį!

Jeigu valstybės savo tar-
pusavinuose (kainuose) san-
tykiuose laikytųsi tų doros ir
teisingumo įstatymų, kurie
privalo valdyt žmones jų at-
sinešimuose prie kito kito,
tai jos nevarotų prieš viena
kitą apgavimų ir suktybių,
tai stipresnė valstybė ne-
skriaustų silpnesnėsios, tai
jos neginkluotų prieš vi-
na kitą, tai valstybių nesuti-
kimai butų riami teismo ke-
liu, o ne spēka, tai kiekviena
valstybė jaustųsi esanti su-
rišta tam tikrais visos žmo-
nijos pripažintais principais,
o ne vadovauties vien savo
egoistiniais išrokaivais.
Bet tai juk ir reikštų įvyk-
dinimą tautų lygos idejos,
tarptautinio teismo, tarp-
tautinės sutarties apie nusig-
inklavimą (arba bent apie
ginklavimosi sumažinimą)
ir tt.

Ta nuomonė, kad tautų
santykiai negal but pageri-
rinti, kol nebusiantį panai-
kinta kapitalizmo sistema,
primena garsiąją Ferdinan-
do Lassalle'o teoriją apie va-
dinamąjį „geležinį algų ista-
tymą“. Pagal šią teoriją,
kapitalizmo tvarkoje darbi-
ninkai jokiū būdu negal už-
tikrint sau daugiaus atlygi-
nimo už savo darbą, negu
reikia jų pragyvenimui. Jei-
gu darbininkai kurį laiką
uždirba daugiaus, kaip rei-
kia jų pragyvenimui, tai jie
ima sparčiau veisties; jų
skaicius auga, ir pagalios jų
atsiranda tiek daug, kad dar-
bininkų rankų pasiulymas pasi-
daro didesnis, negu jų parei-
kalavimas; tuomet darbi-
ninkų algos nupuola. O jei-
gu darbininkai gauna ma-
žiaus atlyginimo už darbą,
negu reikia jų pragyveni-
mui, tai skurdas sumažina jų
skaicių, ir tuomet darbo ran-
kų pareikalavimas ima per-
sverti jų pasiulymą, — kas
veda prie algų kilimo.

Tai, pagal Lassalle'o iš-
vadžiojimus, įsėina, kad ka-
pitalizmo tvarkoje darbinin-
kų algos, nors ir svyruoja
šiek-tiek augstyn ir žemyn,
bet niekuomet negali ilges-
niam laikui toli nueiti nuo
tam tikro punkto: nuo tos
sumos, kurios reikia darbi-
ninko (ir jo šeimynai) pra-
gyvenimui. Toks esąs ne-
permaldaujamas („geležin-
is“) kapitalizmo gadynės
įstatymas. Ir Lassalle'is to-
del manė, kad darbininkų
streikai arba kitokios rūšies
mėginimai iškovot geresnį

uždarbį yra bergždžias daly-
kas; pagerint savo buvį dar-
bininkai galėsia tikrai tada,
kada jie paimsia į savo ran-
kas darbo ir frankius ir įsteig-
sia socializmą tvarką.

Markso mokslas senai yra
sukritikavęs šią „geležinio
algų įstatymo“ teoriją; jos
klaidingumą parodė ir dar-
bininkų judėjimo praktika.
Mes žinome šiandien, kad da-
rbininkai gali nemažai pa-
gerinimų iškovot ir kapita-
lizmo tvarkoje. Tai gi kova
už darbo sąlygų pagerinimą
yra ne utopija. Ir ji ne tik-
tai neatitraukia darbininkų
klesos nuo kovos už galuti-
nį pasiulusavimą, o yra sta-
čiai neišvengiamas dalykas
šitoje kovoje.

Kovodami už geresnes są-
lygas, darbininkai, viena,
atsiekia savo buvio pageri-
nimo, antra, organizuojasi,
lavinasi ir tuo būdu rengiasi
prie to, kad užkariavus val-
stybę ir paėmus valdžią į sa-
vo rankas. Be šito prirėn-
giamo darbo socializmo į-
vykinimas butų negalimas
daiktas.

Panašiai yra ir su kova už
tarptautinių santykių pakei-
rinimą. Darbininkų klesai
yra be galo svarbu, kad val-
stybės neekvotų milijardų
dolerių ginklavimosi reika-
lams, nes štioks pinigų eik-
vojimas stobdo pramonijos
plėtojimą, didina mokesčių
naštą ant beturčių pečių,
trunkdo naudingų reformų
vykinimą. Darbininkų kle-
sai yra taip-pat labai svar-
bu, kad tautos gyventų suti-
kime, kad jų nesupratimai
butų riami ramiu būdu, o
ne karėmis. Tai gi į priva-
lo kovot už tai; ir jeigu to-
kių-pat norų šiandien rodo ir
žymi dalis pačios buržuazi-
jos, tai darbininkai gali tu-
cėt juo daugiaus vilties, kad
jū kova duos gerų praktiškų
rezultatų.

Kapitalizmui gyvuojant,
tautos, žinoma, nesutvarkys
savo santykių taip, kaip to
reikalauja darbininkų kle-
sos idealai. Bet kovodami
už tarptautinių santykių pa-
gerinimą, darbininkai kar-
tu augins savo įjėgas tam,
kad paskui ir savo idealus
įvykintų: jie mokinsis ge-
riiaus suprastai tarptautinės
politikos klausimus ir tvir-
čiaus rišis į daiktą tarptauti-
nės vienybės ryšiais. Kokios
didelės reikšmės turi kova
už praktiškus tarptautinės
politikos reikalus, labai aiš-
kiai parodo tas faktas, kad
joks dalykas tiek daug ne-
padėjo atgaivint tarptauti-
nį darbininkų vienybę da-
bartinės karės laiku, kaip ta-
sai obalsis taikos „be aneksi-
jų, be kontribucijų ir su tau-
tų apsisprendimo teise“.

Tai gi yra netiesa, buk
tarptautinės politikos srity-
je darbininkai neturį ką vei-
kti, koliai nesąs nuverstas
kapitalizmo viešpatavimas.
Tokia nuomonė gali rody-
ties labai „revoliucioniška“
tikrai labai paviršutiniškai
protaujantiems žmonėms;
bet ištisų ji yra atžagarei-
viška.

Apžvalga

ŽODŽIAI VIETOJE
MINČIŲ.

Yra toks patriotiškas laikra-
stis Cleveland'e. To laikraščio
redaktoriui atėjo į galvą pafile-
sofuot (juk ir „lietuvis“) Kantas
buvo filozofas!) apie tautišku-
mą, ir jisai parašė:

Kultura niekuomet nebuvo
ir niekuomet nebus išskiri-
nė žmogiška; — ji visados kou-
kretiška žmogiška, t. y. tautiš-
ka, individualiai-laudies ir
tiktai tokiam savo laip-
snyje daeinanti iki abelios
žmonijos kultūros. Visa tve-
riandėoji įjėga kulturoje turi
savyje tautiško genijaus ant-
spaudą. Net didesnių tech-
niski išradimai tautiški,
— netautiškas tikrai techniškas
panaudojimas tų didelių išra-
dimų, kuriuos perima visos
tautos. Moksliškas genijus,
iniciativa ir tyeriantis meto-
das — irgi tautiškas.

Galima ir reikia manyti a-
pie pradingimą klasių ir prie-
vartos valstijų tobuloje žmo-
nijoje, bet negalima persista-
tyti apie tautų pradingimą.

Tauta — tai dinamiška sub-
stancija, ne praeinanti istori-
ka funkcija. — ji savo šakni-
mis įsigilina į slaptąsias gy-
venimo gilmes. Tautiškas
— tiktas buities sudirginimas
ir už jį reikia kovoti, kaip už
turtą. Tautiška vienybė gi-
lesnė, negu vienybė klasių,
partijų ir visų kitų pračina-
čių istoriškų apsirėiskimų ta-
utų gyvenime.

„Kultura yra daeinanti iki a-
belios žmonijos kultūros tiktai
tautiskame savo laipsnyje...
„Negalima persistatyti apie tau-
čių pradingimą“... „Dinamiška
substancija“; „nepračeinanti
(pro ką?) istoriška funkcija“...
Duotume tam rašytojui pini-
gą ir peilį, kad jisai supranta
maš žodžiais pasakytą, ką rei-
kia tie visi jo „filozofavimai“.
Bet jisai tur-but ne tam rašo,
kad kas-nors jį suprastų. Kiti
žmonės gali suprasti rašytojo
mintį, tikrai tada, kada jo rašy-
me yra mintis. O kada minties
nėra — well, tada jos vią užima
žodžiai. „Dinamiška substanci-
ja“, „istoriška funkcija“, „tati-
škas laipsnis“, ir tt. ir tt.

Mark Twain ir trustai.

Viename pokylyj, kuriame
dalyvavo taip-pat Rockefelleris
ir garsus rašytojas-humoristas
Mark Twain, vienas laikraštini-
nkas pastebėjo, kad Mark
Twain kažin-kodel taikstosi
tu augins savo įjėgas tam,
kad paskui ir savo idealus
įvykintų: jie mokinsis ge-
riiaus suprastai tarptautinės
politikos klausimus ir tvir-
čiaus rišis į daiktą tarptauti-
nės vienybės ryšiais. Kokios
didelės reikšmės turi kova
už praktiškus tarptautinės
politikos reikalus, labai aiš-
kiai parodo tas faktas, kad
joks dalykas tiek daug ne-
padėjo atgaivint tarptauti-
nį darbininkų vienybę da-
bartinės karės laiku, kaip ta-
sai obalsis taikos „be aneksi-
jų, be kontribucijų ir su tau-
tų apsisprendimo teise“.

Tatai labai užintrigavo laik-
raštiniuką, ir jis pasigavęs Mark
Twainą užsigėidė kvosti:
— Ar tas milijonierius pyksta
ko ant tamstos, kad jis taip ven-
gia su tamsta susitikt?

— Nežinau, — atsakė Mark
Twain, stengdamasis atsikratyti
laikraštiniuko; vienok šis buvo
neatlaides ir kvotė toliau:
— Ištisų, kas gi galėtų but,
kad jis, regis, su tamsta nė kal-
bėt nenori?

— Nežinau prieteli, visai neži-
nau, — atsakė Twain. Labai
gali but, kad aš pats jam nusidė-
jau.

— Tamsta pats jam nusidėjai?
Kaip tai butų galėjė atsitikti?
— dar labiau užsispyrė įdomus
laikraštiniukas kvosti, žiūrėda-
mas humoristui į akis.

— Na, mat, prieteli: prieš kiek
laiko aš buvau parašęs trumpą
pasakaitę, kuri rasit galėjo tų
Amerikos trustų viešpatį užgau-
ti ir del kurios jis, turbūt, netu-
ri man geros širdies. Tos pasa-
kėlės aš dabar neatsimenu žo-
dis į žodį, bet ji skambėjo maž-
daug šitaip: —
Vieną kartą gyvenomusė. Ji
turėjo dvejetą vaikukų-musė-
lų. Syki jos visos trys skrido
pro cukrinių sankrovą. Viena
musiukų prašosi motinos:
— Mama, antai matyt tokių

gražių cukrinių lange: aš labai
norėčiau paragauti. Ar galiu?
— Kodel ne, vaikeli. Bėk ir
ragauk sveika, — atsakė moti-
na.

Musiukė nulėkė ir nutaupė
ant gražiausios cukrinės. Bet
jos paragavo, tuojau ėmė ir pa-
slipo.

Ta cukrinė, nuo kurios muse-
lė pastipo, buvo cukrinių trusto
gaminta.

Apsiverkusios, motina su li-
kusiu vaikū lekia toliau. Štai
lekia įdėvi pro pyragų sankro-
vą. Tokių gražių skanių pyra-
gačių prikrauta ant lentynų.

— Mama, aš taip išalkus, —
sako mažoji musikė motinai:
— aš norėčiau nubėgt antai ir
paragaut tų puikių pyragaičių.
Juk tai ne cukrinės, nieko ne-
kenk.

— Žinoma, žinoma, vaikeli,
Nubėk ir pasivalgyk.

Nubėgus musikė ir nutupė
ant gražiausio pyragaičio. Bet
jos spējo kiek pavalyti, bema-
tant ir pastipo.

Tas pyragaitis, nuo kurio ir
ta musikė pastipo, buvo pyragų
trusto darytas.

Kad ir antro savo vaiko musė
neteko, ji iš skausmo ir gailesio
nusitarė pati sau galą pasidary-
ti. Netoli nuo tos saldinių sa-
nkrovos buvo kita sankrova, kur
pardavinėjo nuodais sumirkytą
popierą musėms nuodyti. Nulė-
kė musė ten ir, nutupus ant po-
pieros, ėmė nuodus čiulpti.
Čiulpė čiulpė, bet ažuot pasi-
pus, ji dar labiau atsigavo ir su-
stiprėjo.

Mat, ji buvo pataikius nutup-
ti tokios musėms nuodyti po-
pieros, kurią tai musėms nuo-
dyti popierą trustas gamina.

Pabraižos

„Didvyriai“.

Esama tokių tautiškių didvy-
rių, kurie kad sparnus turėtų,
dangų pasiektų, kad ragus turė-
tų, visą svetą išbadytų.

Bet kad nė sparnų nė ragų
neturi, jie kartais apsidumoję
patįs savęs klausiasi:

— Kas aš?

Ir atsakymo nesusranda.
Jeigu jie ko-nors kito paklau-
stų, kas esą, greičiausia susilau-
gtų irgi abejingą atsakymą,
pavyzdžiui, tokį:

— Nežinau, kas sveikas ištik-
rųjų esi, bet šiaip ar taip keis-
tas sutvėrimas: kojos ir stuo-
muo žmogaus, bet galva — asilo.

— Slapukas.

Kas-nors teks daryti.

Naujienu šeimyna išaugo mil-
žiniška. Taip išaugo, kad jei-
gu dabar nori padaryt pokylį ir
visus savo narius bendron puo-
ton sukviesti, atsiduria kėbliame
padėjime del vietos.

Visos didžiulės salės, kurias
Naujienu Bendrovė paimdavo
ballams, visados pasirodė per-
mažos.

Paskutinis Naujienu Piknikas
liepos 14 dieną aiškiai parodė,
kad arba p. Černauskas turės
savo darbo tvoras griauti, arba
tiltą per upę tiesti, arba Naujie-
niečiai turės kelties į ir-Virvų
parką.

Zeceriški špitokliai.

Man niekas tiek špitoklių ne-
daro, kaip špitoklininkai lino-
tapištai. Parašys rankraštyj
vienai, o jie ima tau ir susta-
to kitaip, ir žodį taip pritaiko,
kad nė akylusis korektorių,
jeigu tik nepasiziūrės rankraš-
tin, nepastebės špitoklio. Para-
šys, pavyzdžiui, tokį sakinelį:
„Nauja Parnaso žvaigždė“, špi-
toklininkas ims tau ir pakeps:
„Nauja Pranašo žvaigždė“...
Vakar, peržiūrinėdamas savo
Pabraižas, net dantimis sugrie-

žiau, kad paskutiniame posme
ėmiau skaityti:

„Putokit, tamsybės apuokai,
o su jumis galinga armija“, etc.

O mano buvo parašyta štai
kaip:

„Putokit, tamsybės apuokai,
prunkštaukit!“

—Pabraiža.

P. S. — šiame rašinėlyj aš
keliose vietose pavartoju žodį
„špitoklininkas“. Visai nesiste-
bėsiu, jei vietoj to žodžio ras-
čiau „špitolninkas“ ar ką nors
kita panašų.

—Pabr.

Buvę žmonės juokų

Kunigų Drauge rašo Trupu-
tėlis:

„Pavakaryj grįždami nuo
(klerikalų) parodos jaunų
vaikų prisidės automobi-

žemaitė.

Kerštas.

Pasakojimas.

(Tąs)

— Nebent spiruto išvartum,
ne ariekla! — prisidėjo Stulpi-
kas. — Kitą sykį liuob visi na-
mie išsivarys, kol buvo neuž-
ginta. Ir tėvo nabaštikas mokė-
jo vartyti. Nedidelė šuka.

— Kas tave išmokino? — rim-
tai Gumbas klausė. — Iš ko tu
varai?

— Iš ko yra varoma! — juo-
kėsi Narys. — Greit galima iš-
mokti. Čia rodos, ruginė.

— O, o! pati geroji arieklė!
— Šaukė Pakunys maž-jau gir-
las. — Žinau! dvejus metus bu-
vau prie bravaro Plinkšų dva-
re. Aš mokėčiau. Iš puro ru-
gių keturi goričiai spiruto, kaip
ugnies!

Moters truputį nuščiavo kle-
gėjusios, ir tos ėmė klausyties
apie spiruto varymą.

— Ir aš tiek išvarau, kad geri
rugiai, — juokėsi Narys.

— Aš tau duosiu purą rugių,
išsivaryk ant pusės, šokosi Gum-
bas. — Man už rugius — du go-
riū, sau už darbą — antru du.

Na, valiai!

— Ne, Narys tiek neišvarys! —
juokėsi Stulpikas: — neturi to-
kių įtaisų, kaip Pakunys.

— Aš tau iš puro rugių — šo-
kosi Narys — išvarau per nak-
tį gorių arieklos, tik arieklos!
Rytą atsibudęs ir mauki sau!

— Ko tu benori? — juokėsi
kita: — pilk jam šį vakarą ru-
gius ryto ir beplempsi ariekla!

— Kad taip kiekvienas kvailys
išsivaryt, — prisidėjo bobos, —
ne vienas ir sudegtų begerda-
mas!

— Taip brangiai reikia užmo-
kėti, o žiūrėk, kas sprogimo tos
prakeiktos smarvės! — tratėjo
bobos.

— Šventos nespragstancios! O
ko čia susibėgote šį vakarą prie
tos smarvės? — sušuko Kaulys.

— Gerai švogoris sako, —
kinkanojo galva Gumbienė: —
nė viena nespjauo, labiausiai
ant tūšios, by-tik butų po stik-
leli, o dar užsiplius ant žolelių.

— Kol užpils ant žolelių, da-
bar pilkos — sveiks!
Taip toliau, pajukdami, va-
rė stiklėj aplink stalą, sveiki-
nos pareiziui. Visi jau įkaitę,
klegėjo, juokėsi, bučiavosi, my-
lavosi, barėsi keikė — piktų-
mas ir meilė sykiu maišėsi. Tro-
boje lygu šiupinis virė, kol tik
visus butelius ištuštino. Tuo
tarpu vakaras artinosi. Saulelė
jau ant laidos slinko. Bobos ėmė
namais rupinties ir vyrus namo
vartyti, nes pabugo, kad ir juo-
ku ištisų nesusiųstų.

lius užvažiavo ant mažyčio
vaiko... Dėdės su karieta pri-
buvę pradėjo gaudyti pusgal-
vius. Vienas pajutęs dėdę
norėjo pabėgti. Bėgo tiesiog
į langą, mat manė, kad kam-
bario duris, ir iškrito kaip
maišas laukan. Kitas tai į
ryzus įsivyniojo viename ka-
mpe. Likusieji gi iškilmin-
gai buvo sugrusti budon. Taip
ir užsibaigė dienos bėgis...
Ai, vaikai vaikai, nedarykit
juokų žmonėms.

Kad tie „pusgalviai“ dviasiko
tėvo vaikai, tai tėviškai juos ir
bara. Neduokdie butų taip at-
sitikę su „bedieviais“, tai bema-
tant pirmutiniam kunigų Drau-
go lape butų būvė dideliausio-
mis raidėmis išpiskintas „ex-
tra“, su visokiais putojimais ant
„bedievių“ ir „cicilikų“. Nugi.
Bet čia buvo tik kunigų pusgal-
viai vaikai, kurie suvažinėję
vaikų padarė žmonėms tik juo-
kų...
— J. B. Aglinskas.

Išsirengus Nariui namo, Gum-
bas truputį jį palydėjo. Atsi-
sveikindamas dar paklausė:

Mokinimo valandos: nuo 8 ryto
iki 5 po pietų; vak. nuo 7:30 iki 9:30
3106 So. Halsted St. (Chicago, Ill.)